

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.096/2015/8.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Szabó Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bánkné dr. Szabó Márta ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Csilléry Alexandra ügyvéd által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken 4.G.40.015/2014. számon indult és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.038/2014/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 254.000 (kettőszázötvennégyezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget és az államnak, felhívásra 3.500.000 (hárommilió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint a bútorgyártással foglalkozó, 2009. április 27-én felszámolás alá került felperes a felszámolási eljárás alatt is folytatta termelő tevékenységét. A felszámolóbiztos - a bútoriparban gyakorlati tapasztalattal rendelkező - P I bízta meg a munka szervezésével, a gyártás irányításával, az alapanyagok beszerzésével.

A felperes 2010. november 4. és 2011. október 24. között - mások mellett - az alperestől szerezte be a szükséges alapanyagokat,

valamint a gyártáshoz kapcsolódóan bér munkát is végeztetett vele. Ezek ellenértékeként az alperes 144 db számlát állított ki, összesen 40.854.783 Ft összegben, amelyeket a felperes lekönyvelt és az alperesnek kifizetett.

2012. június 5-én a felperes írásban arról tájékoztatta az alperest, hogy a 144 db számlát átvizsgálta. Állította, az abban foglalt szolgáltatásokat a felszámolóbiztos nem rendelte meg, nem adott azok megrendelésére meghatalmazást senkinek. Felszólította az alperest a számlákban meghatározott ellenérték 3 napon belüli visszafizetésére. Az alperes ezt megtagadta.

A felperes keresetében 40.854.783 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Állította, hogy a felszámolóbiztos - aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 34. § (2) bekezdése alapján a felszámolás kezdő időpontjától a felperes kizárólagos törvényes képviselője - a perbeli számlákban foglalt termékeket és szolgáltatásokat nem rendelte meg, azok megrendelésére, átvételére, szerződéskötésre nem adott meghatalmazást senkinek. Az érintett szerződéseket ezért érvénytelennek tartotta. A kifizetések jogi, ténybeli alapját nem ismerte el. Vitatta, a számlák alapjául megjelölt teljesítéseket.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a a felperes megrendeléseinek teljes mértékben eleget tett, a számlák kifizetése nem tartozatlanul történt. Az általa átvett pénzösszeg jogalap nélküli gazdagodás címén nem követelhető vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy teljesítette a felperessel anyagszállításra, bér munka végzésére kötött szerződéseket. Az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásai alapján az elsőfokú bíróság úgy látta, hogy az alperes ezt a tényt bizonyította. A felperes által kifizetett összegeket - mint az alperes teljesítésének ellenértékeit - ezért nem tartotta visszakövetelhetőnek csak amiatt, mert a felperes szerződést kötő, illetve kifizetést teljesítő alkalmazottjai cégjegyzési joggal nem rendelkeztek.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezés indokaira kiemelte: nem értett egyet az elsőfokú bíróság bizonyítási teherrel kapcsolatban kifejtett álláspontjával. Utalt arra, a felperes a kereseti kérelmének ténybeli alapját abban jelölte meg, hogy az alperes a számlákban feltüntetett anyagokat nem szállította le, a bér munkát nem teljesítette, ezek ellenértékével ezért jogalap nélkül gazdagodott. A másodfokú bíróság szerint, bár ez egy „nemleges tényállítás”, ennek ellenére a felperest terhelte annak bizonyítása. A számlák kifizetését

megelőzően az őt képviselő felszámolóbiztosnak lett volna lehetősége arra, hogy a számlákat megvizsgálja, ellenőrizze a követelés jogalapját, összegét, esedékességét, a teljesítés megtörténtét. Ha ezt elmulasztotta, és a felperes ezáltal került abba a helyzetbe, hogy nemleges tényt kell bizonyítania, ez a bizonyítási teher általános szabályán nem változtat.

A másodfokú bíróság úgy látta, bár az alperest a perben nem terhelte bizonyítási kötelezettség, ennek ellenére az általa indítványozott bizonyítás - a kihallgatott tanúk aggálytalan és egybehangzó vallomása - igazolta a szerződésszerű alperesi teljesítést.

Utalt arra is a másodfokú bíróság, a perbeli ügyletek arra nem jogosult - álképviselő - általi megkötése esetén, a szerződés létrejöttének hiányában is, csak a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint igényelhetette volna vissza a felperes az általa kifizetett pénzösszeget. Ehhez szintén azt kellett volna bizonyítania, hogy a számlák kiállításának, teljesítés hiányában, nem volt helye.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és keresetének helytadó határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az alperesnek kellett az eljárás során azt bizonyítania, hogy a perbeli kifizetett számlák mögött valódi teljesítés volt. Ennek a kötelezettségének azonban nem tett eleget. Hivatkozott arra is, hogy a Cstv. 34. § (2) bekezdése alapján, a felszámolás kezdő időpontjától, az adós vagyonával kapcsolatosan jognyilatkozatot csak a felszámoló tehetett, P I arra nem volt jogosult. Ismételten előadta, a perbeli számlákon feltüntetett árut és szolgáltatásokat nem a felperesi felszámolóbiztos rendelte meg. Érvényes szerződések nélkül, illetve teljesítés hiányában az alperes a számlákban rögzített összegekre nem volt jogosult, jogalap nélküli gazdagodása ezért megállapítható.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében, a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria megítélése szerint, a felperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul támadta a jogerős ítéletnek a bizonyítási teherre vonatkozó megállapítását. A jelen perben nem merült fel olyan körülmény, amely miatt a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt főszabálytól el kellett volna térni. Önmagában az, hogy a bizonyítás nehezebb, a keresetet előterjesztő felet a bizonyítási kötelezettség alól nem mentesítheti. A perrel érintett időszakban legyártott áruk adatai alapján a megrendelt és beépített anyag, az elvégzett munka - akár szakértő közreműködésével - szakértői

bizonyítás indítványozása esetén nem lett volna kivihetetlen. Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási teherre vonatkozó, a főszabálytól eltérő álláspontja miatt, a másodfokú bíróság módot adott a felperesnek bizonyítási indítvány előterjesztésére. Ő azonban ezzel a lehetőséggel - eltérő jogi álláspontja miatt - nem élt. Mindemellett a Kúria úgy ítélte, az eljáró bíróságok az alperes indítványa alapján lefolytatott bizonyítás eredményeként, a szükséges mértékben feltárták a tényállást. Ez alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes a felszámolási eljárás során folytatta a termelő tevékenységét. Ennek érdekében - az alperesen kívül számos más vállalkozással is - jogügyleteket kötött. Életszerűtlen - egyéb bizonyíték hiányában - az a felperesi előadás, hogy az általa folyamatosan befogadott, lekönyvelt, kifizetett, a keresetlevélben hivatkozott nagy tömegű számlák mögött egyáltalán nem volt teljesítés.

A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban is, a kereseti kérelem elbírálása szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a vitatott megrendeléseket a felperes nevében eljárni jogosult adta-e az alperesnek. Az ezek ellenértékét tartalmazó számlák befogadása és kifizetése után - az álképviselő bizonyítása esetén is ugyancsak a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint - csak azt lehetett, kellett volna vizsgálni, hogy a teljesítések ténylegesen megtörténtek-e.

A Kúria mindezekre tekintettel hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel határozta meg. A felperes a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró

